

Aan het college van burgemeester en
wethouders van de gemeente Weert

Weert, 26 augustus 2023

Geacht college

Onderwerp: advies inzake woonzorgvisie

Aanleiding

Bij brief d.d. 11 juli 2023 heeft uw college aan de Participatieraad verzocht om uiterlijk 30 augustus 2023 advies uit te brengen over uw nota Woonzorgvisie Weert “Een eigen (t) huis . Een plek onder de zon”. Door onze vertegenwoordiger in de projectgroep zijn wij voortdurend bijgepraat over het proces, de besproken agendapunten en hebben wij input kunnen leveren. Ook zijn wij regelmatig door mevrouw Doek bijgepraat en geïnformeerd over de stand van zaken. Gaarne zij wij bereid om advies uit te brengen. In de vergadering van de Participatieraad d.d. 21 augustus 2023 hebben wij dit advies vastgesteld.

Inhoudelijke reactie

Wij delen uw analyse: toenemende vergrijzing (in het bijzonder onder de 80+), de druk op de woningmarkt, het afnemende aantal mantelzorgers en vrijwilligers en het personeelstekort in de zorgsector.

Wij onderschrijven uw visie dat “iedereen nodig is “ om de visie naar “thuis wonen met passende ondersteuning” te realiseren.

Wij ondersteunen uw visie dat samen met partners gewerkt moet worden aan het realiseren van “een passend betaalbaar woningaanbod” en dat “geïnvesteerd moet worden in vitale gemeenschappen”.

Wat is er nodig om de visie te realiseren?

In hoofdstuk 4.3 stelt u voor welke acties noodzakelijk zijn om de visie in praktijk te brengen.

U “streeft naar “ levensloopbestendig bouwen. Wij zijn het met u eens dat alle nieuwbouw levensloopbestendig gebouwd dient te worden. Het woord “streven” vinden wij echter te

zwak. *Met streven komen we er niet blijkt uit de praktijk.* Wij stellen voor dat bij een vergunning (en vooraf geregeld bij het woon en ruimtelijk beleid) bepaald moet worden dat altijd levensloopbestendig wordt gebouwd. Ook zou bij renovatie geregeld moeten worden dat de woningen worden opgeplust opdat ook deze het predicaat levensloopbestendig kunnen krijgen. Vanwege de komende vergrijzing is een forse stijging nodig van het aantal levensloopbestendige woningen. Omdat het aantal beschikbare locaties gering is in Weert valt o.i. er niet aan te ontkomen dat in de hoogte wordt gebouwd. O.i. dient ook serieus gekeken te worden naar het veranderen van de bestemming van sommige bedrijfslocaties (bijvoorbeeld het gebied tussen Zuid Willemsvaart, ringbaan en Graafschap Hornelaan) en weinig gebruikte sportvelden te benutten voor woningbouw. *Op de vrijkomende plekken welke dicht bij de voorzieningen liggen zouden woonzorgcomplexen kunnen komen.*

U stelt voor “doorstroom te bevorderen van ouderen naar een passende woning” . Wij kunnen ons hierin vinden. Echter maatregelen zijn nodig om dit te bevorderen. Veel ouderen kijken op tegen het verhuizen en de vaak veel hogere huurlasten. Wij stellen voor om ouderen te ontzorgen opdat deze niet hoeven om te zien naar een nieuwe omgeving en woning of indien nodig, passende hulp te bieden bij een woningtransitie.

U stelt voor “vitale gemeenschappen te vormen” . Wij zijn het hier van harte mee eens. O.i. kunnen ouderenverenigingen en bewonerscommissies hier ook een rol in spelen.

U stelt voor “mantelzorgers te blijven ondersteunen” . Ook wij vinden dit erg belangrijk. Onze raad maakt zich zorgen over de belastbaarheid en het daardoor afhaken van mantelzorgers. Van mantelzorgers wordt thans al veel gevraagd. Steeds meer (ook medische taken) verschuiven van de professional naar de mantelzorger. *Het is o.i. te gemakkelijk om te veronderstellen dat mantelzorgers en vrijwilligers de professionele zorg en ondersteuning kunnen vervangen.* Zoals bekend zijn de gezinnen kleiner dan vroeger en wonen kinderen vaak niet in de buurt. Bovendien werken mensen tegenwoordig veel langer door dan enkele jaren geleden.

Volgens ons kan nog veel winst wordt gehaald indien de zorgsector doelmatiger gaat werken: *minder regels, minder bureaucratie, minder management en staf en meer uitvoerenden welke meer als generalist dan als specialist worden ingezet.* Het gebeurt thans nog soms 5 of 6 hulpverleners per dag bij een oudere/chronisch zieke thuis komen om een in tijd (maar wel belangrijke) beperkte handeling te verrichten. Onnodige reistijd en frustratie bij de zorgbehoevende wordt voorkomen indien 1 persoon alle handelingen verricht. De vrijkomende capaciteit kan dan ingezet worden voor andere bewoners. Een experiment van Aafje in Rotterdam heeft aangetoond dat op deze wijze veel capaciteit kan worden

vrijgespeeld voor zorg voor andere bewoners! "Zo zijn we een geclusterd (zorg)ondersteuningsteam gestart. Normaal gaan die mensen van adres A naar adres B, maar nu

werken ze alleen in dit complex. In plaats van de 69 verschillende medewerkers die we in deze flat hadden rondlopen, is er nu een team van slechts 15 personen." (bron: Aafje/Een Vandaag dec.22)

U stelt voor “ versterken van informatie en advies o.a. vanwege bewustwording”. Bij veel ouderen leeft nog de gedachte dat er nog verzorgingsplaatsen zijn en dat er wel een oplossing komt indien thuis wonen niet meer kan. *De praktijk in de toekomst zal zijn dat opname in een verpleeghuis alleen nog mogelijk is met een hoge indicatiegraad en dat thuis wonen met ondersteuning de norm zal worden. Ook voor bewoners met een hoge mate van dementie!* Wij zijn het met u eens dat tijdig informatie en advies wordt gegeven opdat inwoners zelf tijdig een keuze kunnen maken en de gevolgen van hun keuze kunnen overzien.

Opgave wonen met ondersteuning

Op blz. 42 en 43 schetst u het huidige woonzorgaanbod. Echter onder de rubriek “verzorgd wonen” wordt vermeld hoeveel woningen per complex thans “verzorgd wonen inclusief VPT hebben”. Deze cijfers kloppen volgens ons niet: gesteld wordt dat er thans 365 van deze woningen in Weert zijn. Volgens ons wonen thans in deze complexen een groot aantal bewoners welke nu nog geen verzorgd wonen hebben doch beperkt thuis zorg of alleen mantelzorg. Volgens navraag bij de desbetreffende bewonerscommissie heeft thans maximaal 30% VPT.

O.i. dienen de juiste cijfers de basis te zijn voor het bepalen van hoeveel verzorgd wonen in de toekomst er moeten komen. In uw voorstel wordt dat er thans 365 woningen zijn en dat er in 2025 523 nodig zijn. Indien onze berekeningen en informatie juist is zijn er slechts nu 120 woningen . *Het tekort is dan in 2025 en 2030 ca 200 hoger!! In 2025 zijn al 350 extra woningen nodig waar VPT kan worden aangeboden.*

Ons advies is dat de cijfers eerst moeten kloppen alvorens uitspraken over de toekomstige behoefte worden gedaan. *Verder zijn wij van mening dat VPT in de toekomst breder moet kunnen worden in ingezet dan alleen in een complex. Wij stellen voor het aanbod van VPT uit te breiden naar wooncomplexen in de directe loopomgeving van het moedercomplex alwaar ontmoeting, activiteiten en een maaltijd kan worden aangeboden.*

Daadkracht, verantwoordelijkheid nemen en regie voeren

De verpleeghuiscapaciteit zal niet meer worden uitgebreid. Alleen nog met zeer hoge indicatiegraad zullen bewoners nog een plaats in een verpleeghuis krijgen. De verzorgingstehuizen komen – terecht overigens – niet meer terug. Thuis wonen in de huidige woning is echter ook vaak geen optie. *Het alternatief is levensloopbestendig wonen, gekoppeld aan zorg en ondersteuning thuis, terwijl activiteiten en maaltijden worden aangeboden in een ontmoetingscentrum dicht bij.* Het demissionair kabinet stimuleert

geclusterd wonen met subsidies en door de zorgverzekeraars wordt onder voorwaarden Volledig Pakket Thuiszorg als alternatief voor het vroegere verzorgingstehuis aangeboden.

Van uw college wordt verwacht dat er fors wordt geïnvesteerd in het zoeken van geschikte locaties (zie in “wat is er nodig”). Tevens vragen wij u de *regie daadkrachtig* ter hand te nemen en samenwerking in het belang van de bewoners af te dwingen. Niet het systeem of organisatie, dan wel de profit per instelling moet leidend zijn, maar de ondersteuning die bewoner nodig heeft. Op grond van het IZA akkoord kan de gemeente de regie en de verantwoordelijkheid voor de zorg van de inwoners ter hand nemen. *De tijd van afwachten is o.i. voorbij omdat de naderende vergrijzing – in het bijzonder de snelle stijging van de 80 plussers – om een oplossing vraagt.* Reeds nu zijn de grenzen van veel mantelzorgers bereikt en kan er niet meer bij! De zorg en welzijnssector zal o.i. anders moeten gaan werken met minder regels, minder bureaucratie, meer bevoegdheden op de werkvloer en meer generalisten i.p.v. specialisatie.

Conferentie, draagvlak en inwonersparticipatie

Wij juichen een conferentie in het najaar toe waarin de woonzorgvisie breed wordt besproken. Wij vinden het belangrijk dat er *draagvlak gaat ontstaan bij de inwoners*. Niet alleen de relevante instellingen, gemeentelijke afdelingen, wijk/dorpsraden en adviesorganen moeten worden uitgenodigd maar ook belangstellende inwoners.

Bij de inspraakprocedure in deze visievorming is een beperkt aantal participanten betrokken. Wij adviseren de komende fases van planning, programmering, uitvoering en daarna evaluatie de participatiestappen te concretiseren en te stroomlijnen met het beleidskader Participatie. Daarnaast adviseren wij een link te leggen met de participatieprocessen ten aanzien van de omgevingsvisie. Het uit de woonzorgvisie op te stellen actieprogramma zal breed met de inwoners besproken dienen te worden.

Tenslotte

Wij kunnen ons verder goed vinden in de voorgestelde visie met inachtneming van de gemaakte opmerkingen.. De nota is echter voor degenen die niet goed zijn ingevoerd in deze materie moeilijk te lezen en te omvangrijk. De samenvatting en tekening vinden wij erg goed.

Uiteraard zijn wij bereid tot nader overleg.

Met vriendelijke groet

██████████

Voorzitter Participatieraad Sociaal Domein